

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/84/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4019200237
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4019200237.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcov: 1/ K. U., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom I. XXX, t. č. M. a M. R., zastúpená: JUDr. Viktor Mlynek, advokát so sídlom Nitra, Štúrova 43, 2./ X.. K. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom D.-I. K., Q. XXX/X, proti žalovanému: F. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R., C. XXXX/X, o ochranu osobnosti, o odvolaní oboch žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 28. júna 2021, č. k. 25C/47/2019-259, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie alebo prvoinstančný súd v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 28. júna 2021, č. k. 25C/47/2019-259 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zamietol žalobu a o trovách konania rozhodol tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Rozhodnutie vo veci samej (v merite) právne odôvodnil s poukazom na ust. § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 106 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, 2 CSP.

3. Výrok o trovách konania oprel o ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP.

4. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobou doručenou Krajskému súdu v Nitre dňa 14.5.2019, postúpenou Okresnému súdu Nitra dňa 16.5.2019, sa žalobcovia domáhali, aby súd zaviazal žalovaného povinnosťou zdržať sa tvrdenia o žalobcoch, že pripravovali jeho vraždu. Ďalej žiadali, aby súd žalovanému uložil povinnosť odvolať svoje tvrdenie a žalobcom sa ospravedlniť v písomnej podobe listom zaslaným na adresu miesta trvalého bydliska, zvlášť každému žalobcovi, tiež povinnosť verejne sa ospravedlniť v nitrianskom periodiku, miestnych, okresných alebo krajských novinách za nepravdivé obvinenie z prípravy obzvlášť závažného zločinu ako aj povinnosť zaplatiť žalobcom nemajetkovú ujmu vo výške 20 000 eur s tým, že každému žalobcovi žalovaný vyplatí čiastku vo výške 10 000 eur. Žalobcovia sa domáhali aj priznania nároku na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia.

5. Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo sporným, že žalovaný pred vyšetrovateľom PZ v Nitre vyhlásil, že žalobcovia sa ho chystajú zavraždiť a na podklade týchto informácií sa začalo trestné stíhanie voči neznámym páchatelom, ktoré bolo zastavené z dôvodu, že skutok sa nestal. Sama skutočnosť, že žalovaný podal toto trestné oznámenie, avšak napokon sa ním tvrdené skutočnosti žalobcami údajne plánovanej vraždy jeho osoby nepreukázali, nie je podľa názoru súdu možné chápať ako neoprávnený zásah do práv žalobcov na ochranu ich osobnosti. Za verejne očierňujúce nie je možné

považovať trestné považovať podanie trestného oznámenia a ani ďalšie vyjadrenia žalovaného spísané do zápisníc o jeho vyluchu pred orgánmi činnými v trestnom konaní. Pokiaľ žalovaný informácie o žalobcoch ako aj o údajne pripravovanej vražde jeho osoby poskytol polícii, ktorá začala trestné stíhanie, poznamenal, že informácie, ktoré polícia v priebehu trestného stíhania získala, neboli verejne prístupné a neboli známe iným osobám ako orgánom činným v trestnom konaní. Žalobcovia v tomto konaní nepreukázali, že žalovaný informácie o plánovanej vražde jeho osoby zverejňovať širšiemu okruhu osôb, v kruhu podnikateľskej obce, v meste Nitra, či v ich rodnej obci. Tvrdenia o poškodení ich povesti, ktoré žalobcovia uvádzali v podanej žalobe, sú len všeobecného charakteru. Zo žaloby, ani z iných dôkazov vôbec nevyplýva, ako konkrétne mali byť žalobcovia poškodení, a preto ich tvrdenia o ich očiernení pred širokou verejnosťou žalovaným súd považoval za nepreukázané, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

6. Vo vzťahu k nároku žalobcov na zaplatenie nemajetkovej ujmy prvoinštančný súd konštatoval, že uvedený nárok nemohol žalobcom priznať tiež s poukazom na žalovaným vznesenú námietku premlčania. V prejednávanej veci nebolo sporným, že žalovaný mal na polícii podať trestné oznámenie dňa 9.6.2014 a v tejto veci bol následne vypočutý v procesnom postavení svedka - poškodeného dňa 10.6.2014. Z trestného spisu PPZ, NAKA, národná protizločinecká jednotka, expozitúra Západ pod ČVS: PPZ-543/HKA-PZ-ZA-2014 súd zistil, že vyluch žalovaného pred orgánom činným v trestnom konaní bol realizovaný ešte aj dňa 16.9.2014. Žalobcovia v podanej žalobe tvrdia, že žalovaný mal o nich rozširovať tvrdenia o tom, že sa chystajú žalovaného zavraždiť, pričom však žalobcovia iné (po 10.6.2014 neskoršie) konkrétne konanie žalovaného spočívajúce v rozširovaní tvrdení žalovaného o údajnej pripravovanej vražde jeho osoby nepopisujú. Vychádzajúc z obsahu uvedeného trestného spisu, kedy sa žalovaný pred vyšetrovateľom o plánovaní jeho vraždy žalobcami naposledy vyjadril dňa 16.9.2014, je nutné za začiatok plynutia premlčacej doby považovať práve tento dátum. Pretože objektívna premlčacia doba je trojročná, táto uplynula dňa 16.9.2017. Žaloba v tomto spore bola súdu doručená dňa 14.5.2019, teda po uplynutí premlčacej doby.

7. Pre úplnosť uviedol, že na poslednom pojednávaní zamietol návrh žalobkyne v 1. rade na vykonanie dokazovania vyluchom žalovaného s poukazom na skutočnosť, že žalobkyňa v 1. rade uvedený návrh na vykonanie dokazovania neučinila včas. Súd tak učinil s poukazom na zásadu koncentrácie konania ako aj na zásadu hospodárnosti z dôvodu, že vykonanie uvedeného dôkazu by si vyžadovalo odročenie pojednávania, pričom žalobkyňa v 1. rade takýto návrh na vykonanie dokazovania mala možnosť uviesť podstatne skôr.

8. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa pomeru úspechu v zmysle § 255 ods. 1 CSP. V konaní bol plne úspešný žalovaný, zatiaľ čo žalobcovia v 1. a 2. rade nedosiahli žiadny materiálne merateľný úspech, preto súd priznal žalovanému voči žalobcom v 1. a 2. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu (100 %).

9. Proti rozsudku prvoinštančného súdu podali v zákonnej lehote odvolanie obaja žalobcovia, žiadajúc odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyhovie žalobe v celom rozsahu a rozhodne v zmysle žalobného petitu. Napadnuté rozhodnutie považujú za vecne nesprávne, nepreskúmateľné, nezákonné, pričom v odvolaní dôvodí ustanovením § 365 ods. 1 písm. d/, e/, f/ CSP.

10.1. Žalobkyňa 1/ v podanom odvolaní poukazuje na čl. 19 ods. 1 Ústavy SR: Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena; čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach: Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlika a korešpondencie; čl. § 11 Občianskeho zákonníka: Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy; čl. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka: Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

10.2. Uviedla, že z vykonaného dokazovania pred súdom je zrejmé, že na základe trestného oznámenia žalovaného vyšetrovateľ PZ začal trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 144 Trestného zákona, pričom v postavení svedka bola vypočutá okrem iných aj žalobkyňa 1/. Má za to, že súd teda opiera nedôvodnosť žaloby o to, že uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 10.9.2015 bolo toto trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie viedlo, sa nestal. Podľa jej názoru je teda zrejmé, že žalovaný žalobcov ľ živo obvinil z trestného činu, pre ktorý musela byť žalobkyňa 1/ viackrát vypočutá v procesnom postavení svedka. Trvá na tom, že namietané vyjadrenia žalovaného mali a majú pre žalobcov závažné následky vo forme výrazného poškodenia ich dobrého mena, ľudskej dôstojnosti ako aj dobrej povesti v rámci ich rodiny a známych, keďže žalovaný takýmto svojim konaním evidentne uviedol jednak nepravdivé a pravdu skresľujúce tvrdenia o žalobcoch, ktoré zasahujú do ich práva na ochranu osobnosti

a bezprecedentne ich dehonestujú, čím sa žalovaný dopustil voči žalobcom neoprávnenej kritiky, keďže sa nezakladá na pravde, ktorá zasiahli do sféry ich osobnostných práv.

10.3. Konaním žalovaného bolo v neprimeranej miere zasiahnuté do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobkyne 1/, ako aj do jej vážnosti v rámci spoločenského priestoru, teda do jej osobnostných práv, čím bolo žalovaným jednoznačne porušené právo žalobkyne na ochranu osobnosti. Aj napriek tomu, že trestné stíhanie, ktoré bolo začaté na základe krivého obvinenia zo strany žalovaného, bolo dvakrát zastavené, žalovaný tieto nepravdivé informácie o žalobcoch rozširoval ďalej, čím takýmto protiprávnym správaním vážne zasiahol v neprimeranej miere do jej osobnostných práv, ako aj do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Z dôvodu nekalého konania žalovaného bolo uškodené na jej povesti a jej dobrom mene, čo malo za následok naštrbenie vzťahov v jej rodine ako aj medzi jej známymi a v neposlednom rade aj stratu obchodných partnerov, keďže nikto nemá záujem spolupracovať s človekom čo i len podozrivým z úkladnej vraždy, pričom následkom takéhoto nezákonného konania žalovaného utrpela aj psychické následky. Krivé obvinenia z akéhokolvek trestného činu a o to viac z tak závažného akou je úkladná vražda by podľa jej názoru zasiahlo do osobnostných práv každého človeka, čo si však súd zrejme neuvedomil.

11.1. Žalobkyňa 1/ je toho názoru, že už len nekalým trestným oznámením žalovaného vzniklo pre ňu nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia v spoločenských kruhoch a u osôb jej blízkych, pričom zdôraznila, že na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie aj takýchto reálnych následkov, ale stačí, že zásah žalovaného bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka. Má za to, že sú splnené všetky podmienky na vyhovie žalobe v plnom rozsahu, keďže je v tomto prípade preukázaná tak existencia protiprávneho zásahu zo strany žalovaného, ktorým bolo neprimerane zasiahnuté do morálnej integrity žalobkyne 1/, ako aj príčinná súvislosť medzi takýmto zásahom a jeho následkom v zmysle dehonestácie osobnosti žalobkyne 1/ pred jej okolím. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 61/2000, sp. zn. 4Cdo/81/2011, 4 Cdo 232/2010 ako aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 2194/2002, sp. zn. 28 Cdo 1410/2002, sp. zn. 28 Cdo 662/2002 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 453/03.

11.2. Nezákonnosť postupu súdu vidí aj v tom, že súd nepovažoval za potrebné vypočúť samotného žalovaného, a to aj napriek tomu, že on aj napriek zrušeniu rozsudku pre zmeškanie na druhé pojednávanie neprišiel, a teda nemohol byť riadne vypočutý zo strany žalobkyne 1/ a ani súdu. V tejto súvislosti poukázala aj na to, že súd sa nijako nevysporiadal s tým, že žalovaný predložil Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, z ktorého vyplýva, že zamestnávateľom žalovaného je BHS Investment, s.r.o., pričom však listinu - Obdobia neprítomnosti vystavila obchodná spoločnosť BHS Development, s.r.o., teda zjavne úplne iný subjekt, pričom taktiež v Čestnom vyhlásení žalovaného k žiadosti o ošetrovné na účely výplaty ošetrovného počas krízovej situácie za mesiac október, november a december 2020 je ako zamestnávateľ uvedená obchodná spoločnosť BHS Development, s.r.o. Teda aj v tomto smere existujú nejasnosti, s ktorými sa súd nevysporiadal a evidentne iba mechanicky prevzal všetky tvrdenia žalovaného za dôvodné, a to bez ich podrobenia skúmaniu v zmysle zákonného postupu pri dokazovaní.

12/ Žalobca 2/ podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré bolo obsahovo totožné s odvolaním žalobkyne 1/.

13. Žalovaný sa k podaným odvolaniam písomne nevyjadril.

14/ Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenými osobami v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli krajského súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie oboch žalobcov nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

15.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

15.2. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

16. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa

hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením je potom potrebné rozumieť omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aj aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

17.1. Podľa čl. 2 ods. 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku (ďalej len základných princípov CSP) ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

17.2. Podľa odseku 2 tohto článku právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

18.1. Právo na spravodlivý proces je jedným zo základných ľudských práv a je garantované Ústavou SR, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Listinou základných práv a slobôd a tiež Chartou základných práv Európskej únie. Toto právo je potrebné vnímať ako právo, ktoré stojí nad ostatnými, pretože zaručuje spravodlivú cestu k ochrane iných práv. Právo na spravodlivý proces patrí medzi základné práva a slobody a zaručuje spravodlivú ochranu iných práv.

18.2. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

19.1. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany konania na súdnu ochranu, resp. spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

19.2. Odvolací súd považuje z obsahu súdneho spisu preukázané, že žalobcovia sa žalobou zo dňa 2.5.2019 domáhali ochrany osobnosti z dôvodu, že žalovaný dňa 9.6.2014 podal na žalobcov a na S. trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania plánovaného trestného činu prípravy vraždy jeho osoby. Na základe tohto trestného oznámenia začal vyšetrovateľ PZ SR trestné stíhanie za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 144 Trestného zákona. Uznesením zo dňa 10.9.2015 bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok, pre ktorý sa trestné stíhanie viedlo, sa nestal. Tvrdeniami uvedenými v trestnom oznámení mal žalovaný žalobcom vážne poškodiť poveseť, pokojný rodinný život, občiansku česť a ľudskú dôstojnosť. Z obsahu súdneho spisu taktiež vyplynulo, že dňa 21.1.2016 žalobkyňa v prvom rade podala trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu krivého obvinenia podľa § 345 Trestného zákona. Žalovaný a iné jej neznáme osoby ju lživito obvinili z trestného činu, pre ktorý bola viackrát vypočutá v procesnom postavení svedka. F. (žalovanému) bolo na základe uznesenia o začatí trestného stíhania vznesené obvinenie pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Trestného zákona. Následne vyšetrovateľ uznesením z 20.11.2017 zastavil trestné stíhanie. Súd žalobu žalobcov zamietol, pretože žalobcovia nepreukázali predpoklady na uplatnenie práva na ochranu osobnosti a žaloba v časti nároku o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy bola podaná po uplynutí premlčacej doby.

20.1. Zásah do osobnosti fyzickej osoby nie je neoprávnený vtedy, keď k nemu došlo pri výkone iného subjektívneho práva stanoveného zákonom, prípadne, keď iný subjekt plnil právnu povinnosť, ktorú mu uložil zákon. Pod tento výkon iného subjektívneho práva stanoveného zákonom je nutné podradiť právo obracať sa so sťažnosťami na štátne orgány, ktoré má svoj základ v čl. 18 Listiny základných práv a

slobôd, rovnako ako právo podať trestné oznámenie. Táto licencia nie je daná tam, kde sa konajúci pri posudzovanom zásahu proti osobnostným právam fyzickej osoby dopustí prípadného excesu (rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo/97/2007 zo dňa 28.2.2007).

20.2. Otázkou neoprávneného zásahu a hodnotenie vybočenia z oprávneného zásahu rozoberal aj Najvyšší súd Českej republiky, ktorý v rozsudku zo dňa 28.03.2013, sp. zn. 30 Cdo 593/2013 uviedol, že „neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je teda konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie neoprávnené smerujúce proti osobnej a mravnej integrite fyzickej osoby, ktoré je objektívne spôsobilé nepriaznivo zasiahnuť niektorú zo zložiek osobnosti takejto fyzickej osoby. Pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie konkrétnych následkov zásahu proti tomuto chránenému majetku, ale postačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo aspoň ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Obč. zák. Tento zásah musí byť neoprávnený (protiprávny) a musí byť zistená existencia príčinnej súvislosti medzi takýmto zásahom a dotknutím sféry fyzickej osoby. Neoprávneným zásahom je zásah do osobnosti fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom, t. j. právnym poriadkom.

20.3. Relevantná judikatúra k možnej zodpovednosti za výkon práva, vrátane práva podať trestné oznámenie: Stanovisko NS ČR sp. zn. Cjpn 13/2007 - „I. Došlo-li k zásahu do osobnostních práv v rámci výkonu zákonem stanovených oprávnění, resp. povinností (např. postupem příslušných orgánů v řízení k němuž jsou ze zákona povolány, výpovědí svědka, resp. účastníka v takovém řízení, úkony advokáta jednajícího za klienta na základě udělené plné moci, apod.), pravidelně nepůjde o zásah neoprávněný, pokud subjekt (osoba fyzická či právnická), jež se zásahu dopustil, nevybočil z mezí takto stanovených práv a povinností; zásah je třeba současně vždy posuzovat v kontextu s okolnostmi za nichž k němu došlo, a dále s přihlédnutím k funkci, kterou výkon dotčených práv, resp. povinností, plní. II. Vybočením z mezí takto stanovených práv a povinností v soudním řízení je zejména (např.) křivé obvinění (§ 174 trestního zákona č. 140/1961 Sb., resp. § 345 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.), křivá výpověď (§ 175 trestního zákona č. 140/1961 Sb., resp. § 346 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.) nebo přestupek podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších změn a doplňků“.

21. V prejednávanvej veci nebolo nepochybne preukázané, že konanie žalovaného vo vzťahu k žalobcom spĺňalo znaky neoprávneného zásahu objektívne spôsobilého privodiť ujmu na ich chránených osobnostných právach. Aj v prípade podania trestného oznámenia muselo byť preukázané, že žalovaný prekročil oprávnenia, ktoré následne riešili zákonom povolané orgány. Trestné stíhanie, ktoré bolo vedené proti žalovanému bolo uznesením zo dňa 20.11.2017 pod sp. zn. ČVS:ORP-184/2-VYS-NR-2016 zastavené a to z toho dôvodu, že žalovaný sa o plánovaní jeho vraždy dozvedel iba sprostredkovanne - od rodinných príslušníkov. Vyšetrovateľ v tomto uznesení konštatoval, že samotné oznámenie skutku, ktorého pravosť sa následne nepotvrdí nezakladá automaticky trestnú zodpovednosť oznamovateľa iba preto, že tento oznámil informácie, ktoré sa neskôr ukázali ako nepravdivé. V prípade, že by oznamovateľ sám tieto informácie musel najskôr overovať, mohlo by dôjsť k ohrozeniu zákonom chránených záujmov a stratila, priam poprela by sa tak ochranná funkcia trestného práva. Je neprijateľné, aby si ohrozená osoba najskôr musela overovať pravdivosť a opodstatnenosť hrozby, o ktorej sa dozvedela a ktorá jej, alebo iným zákonným záujmom hrozí. V prípade, že by tomu tak bolo by mohlo ľahko dôjsť k prekročeniu hranice, kedy by bolo možné spáchaniu skutku zabrániť tým, že sa o ňom vykonalo oznámenie orgánom činným v trestnom konaní.

22. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne a správne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil na základe aplikácie ustanovení príslušných právnych predpisov a následne správne rozhodol o podanej žalobe žalobcov tak, že ju ako nedôvodne podanú zamietol. Napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za neprípustné, arbitrárne, ani rozporné s princípom právnej istoty. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny aj pokiaľ ide o správnosť jeho záverov o premlčaní nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy.

23.1. Správne je aj konštatovanie súdu prvej inštancie o premlčaní nároku žalobcov na zaplatenie nemajetkovej ujmy, a teda že uvedený nárok súd nemohol žalobcom priznať tiež s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného.

23.2. Na zdôraznenie vecnej správnosti uvedenej argumentácie odvolací súd poznamenáva, že napriek tomu, že právo na ochranu osobnosti sa nepremlčiava, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti podľa § 13 ods. 2 Obč. zák. sa premlčiava vo

všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, čo vyplýva aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR z 27. novembra 2012 sp. zn. 2 Cdo 194/2011, v ktorom uviedol, že „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje“.

23.3. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 17.2.2011, sp. zn. 5 Cdo 265/2009).

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciacie tohto rozsudku.

25.1. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

25.2. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému voči žalobkyni 1/ a voči žalobcovi 2/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

27. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).